

TELEVISIÓ

Encomiable el coratge de la directora **Sílvia Munt** per adaptar la gran *Vida privada* de **Sagarra**. / TV3

La gosadia d'adaptar 'Vida privada'

Tomàs Delclós

Hi ha cada senyor i cada senyora que ningú no en sospitaria mai res, que aparentment porten la vida més grisa i més correcta (...) i si els poguessis guaitar per dins, si els poguessis seguir els passos inconfessables, tindries arguments que no se t'acabarien mai; però arguments d'aquells que no hi ha manera d'escopir-los a la cara del públic sense perill que t'apedreguin i et llencin de la societat com una mala bèstia indesitjable", diu un personatge de la novel·la *Vida privada* de Josep Maria de Sagarra, i et sembla sentir-lo a ell. Aquest dilluns TV3 va estrenar una minisèrie de dos capítols basada en la novel·la. Òbviament, més de vuitanta anys després de la seva publicació no cal pensar que es repetirà l'escàndol que va provocar a l'època. És clar que la sèrie es cuida molt i molt de no escopir.

Hitchcock recomanava que si es volia fer una bona pel·lícula valia més agafar una novel·la dolenta. No és el cas, i això demostra una notable i encomiable gosadia per part de Sílvia Munt, la directora. Més encara quan es tracta d'una novel·la, esplèndida, on un dels aspectes més sobresortints són les descripcions, els dibuixos, que l'autor fa dels seus personatges amb un joc d'adjectius tan inacabable com punyent.

La família protagonista són els Lloberola, hereus d'una aristocràcia rural que es fon a la Barcelona de principis del XX. L'escena inicial és tota una bona metàfora de la decadència. Guillem i Frederic són dues bales perdudes. Un viu del xantatge, i l'altre, addicte al joc, de la sogra. A la novel·la s'explica que "Lloberola vol dir llobera petita. Una llobera és un cau de llops... Lloberola un cau petit; tot petit; llops petits; és això el que som nosaltres, llops de poc aliment, de porques ungues, llops covards". I dins d'aquesta llobera hi ha tota una galeria de personatges, una noblesa que es va esparracant.

Al film, tot està molt cuidat. És d'agrair el detall de l'ambientació (temia veure pisos de burgesos sense enrajolar, com passa tan sovint si el rodatge és d'estudi). La tria d'interiors era fonamental, perquè és una història que bàsicament passa portes endins, on s'amaga la falsedat d'aquesta noblesa. L'elegància dels vestits està tan aconseguida que sembla imposar-se fins i tot a l'absoluta manca d'elegància moral dels personatges. Quan els personatges van descordats —com ara els vestits d'Aida Folch o Francesc Garrido, i el de Maria Molins en un altre sentit— és quan més bé apareix el seu interior. I la tria d'actors és particularment encertada. Els duets entre Guillem de Lloberola (Pablo Derqui) i el baró de Falset (Pedro Casablanc) són moments de gran tensió.

En la narració hi ha un munt de seqüències dialogades on la càmera fa un petit bellugueig. Deu ser una moda a TV3, perquè també ho fan a *Com si fos ahir*, però d'una manera molt més discreta i encertada. És com si no hi hagués trípodos o *steadycams*, com si es cregués que aquestes escenes no tenen prou força i moviment i la càmera n'hi volgués afegir quan el que s'aconsegueix és fatigar l'espectador.

A aquesta *Vida privada* tot és molt correcte, polític, i es fa una tria d'episodis encertada i molt ajustada a la novel·la, però... que difícil que és poder explicar, com fa Sagarra, com era, per exemple, Antoni Mates, baró de Falset, que "després de casat va deixar els cavalls i els barrets forts, i es convertí en un home dolç, apagat, devotíssim i reaccionari, i només li sortien les dents de drapaire en el seu despatx i en els infinits consells d'administració dels quals formava part. Sense conviccions polítiques i completament escèptic davant de la vida, amb el Directori es va ajupir com un gos". Un Mates més explicat que el del film, de qui fonamentalment sabem que té un secret eròtic que serà la seva perdió.

ARQUITECTURA

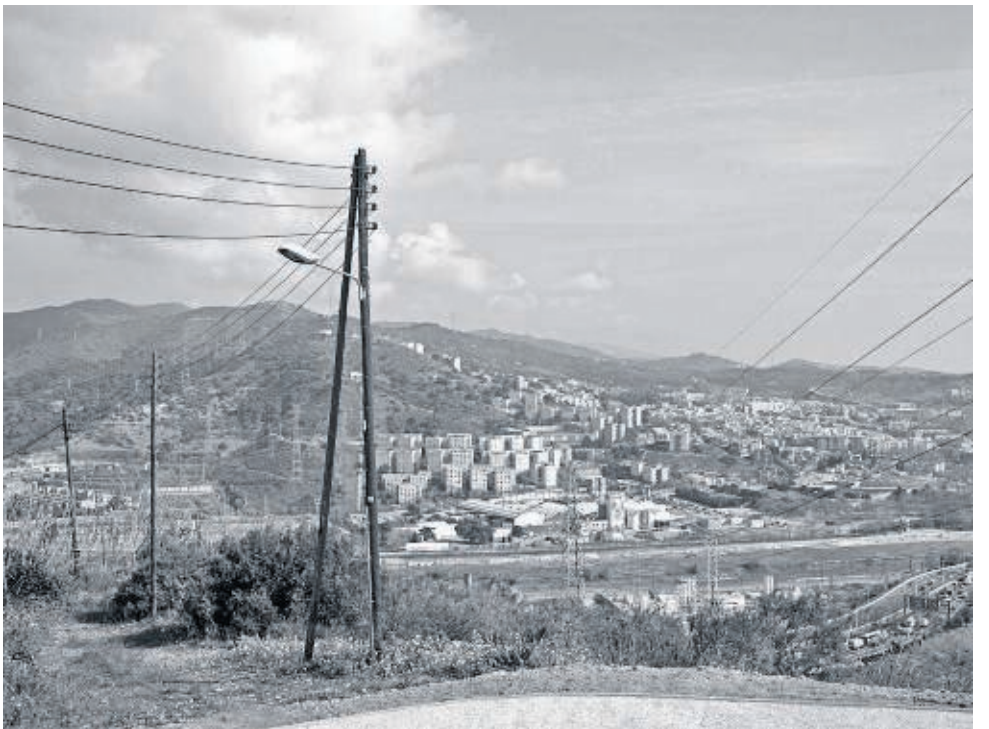
Pels monuments del Besòs

Xavier Monteys

De tant en tant passejo per les vores del Besòs, passejos, molts d'ells, en diumenge, quan s'arriba fàcilment a qualsevol lloc i la ciutat sembla que es muda per a aquest dia i és bonica i estranya. M'agrada passejar per aquests llocs, de vegades ho he fet amb la intenció de desintoxicar-me dels excessos del disseny urbà de la Barcelona central. Ara una exposició de fotografies de Manolo Laguillo al Col·legi d'Arquitectes (CoAC), fetes a les vores del Besòs (de Montcada i Reixac fins al mar), amb una intenció primordialment descriptiva ("informen i donen a conèixer") per sobre de consideracions estètiques, du aquests passejos al cor de la ciutat. Segons el fotògraf, els punts de vista de les fotos (en blanc i negre) "estàn a l'abast de qualsevol, i són volgutament inexpressives i neutrals". És cert, però hi afegiria: els llocs no, de cap manera. *Aixecament del Besòs*, així titula l'autor l'exposició; penso

tres potents i massius cossos de la tèrmica sense les xemeneies, un carrer buit de Can Zam al capvespre, una cantonada afilada a Santa Coloma o el desaparegut restaurant El Molinet. Són els monuments del Besòs...

Alguns pensaran que dir ara que aquests llocs desendregats, irregulars i heterogenis són bonics, amb vies de tren, tanques metàl·liques, descampats i *stocks* diversos... Sembla una coartada per negar a aquests barris i ciutats la possibilitat d'accedir als nivells d'urbanització que es poden trobar en altres llocs centrals; potser tenen una part de raó. Però em resisteixo a pensar que aquests llocs desestructurats, sense més unitat que compartir mirar el riu des de diferents angles, no siguin ells mateixos els que poden inspirar-nos i servir per repensar el que hem fet malament. ¿Com és que sentim tantes vegades el ja clàssic cas de la plaça Léon Aucoc de Bordeus, on els projectistes van proposar senzillament reparar un fanal i un banc i no fer res més, i no ens

El riu Besòs i el Singuerlín, des de Torre Baró. / MANOLO LAGUILLO

més aviat que és un incisiu registre documental i un esplèndid passeig que fa pensar en aquell mític de Robert Smithson per a un altre riu, recollit al text *Un recorregut pels monuments del Passaic*, a Nova Jersey.

Per sobre dels elements inventariats, però indubtablement amb ells, les fotos permeten valorar la crua bellesa d'aquests llocs, que acceptem i abracem cansats de tanta impostura. És una bellesa que es dirigeix a través dels ulls a un altre estrat; és la bellesa que atrau el fotògraf, però també el cineasta o l'escriptor Javier Pérez Andújar —aquí una referència obligada—, i que no sembla atraure gaire els arquitectes si no és per modificar-la. A les fotos, el riu, que aporta distància per mirar, és el gran teatre on es convoquen els diferents paisatges que el comparteixen, no hi ha més unitat que la presència, uns cops literal i altres latent, del riu. Es tracta de llocs urbans desendregats que contenen totes les coses que els fan singulars: cables i torres elèctriques, vies, catenàries de tren i trens, arbres solitaris i pinedes numantines, sotes d'autopistes i viaductes. En algunes fotos assistim a una cosa semblant a la inversió del paisatge tradicional i veiem els conglomerats de polígons al fons des de pinedes solitàries, darrere de figures de moro o camps florits. En apropar-nos a alguns llocs que tradicionalment veiem com el fons de l'escena, aquí, contra el tòpic habitual, són molt millor que el que esperàvem. A les fotos de conjunts se n'hi afegixen altres d'elements singularitzats: els

La bellesa imperfecta de Sant Adrià no hauria de substituir-se per la més 'vulgar' de la democràcia

apliquem a trobar una tercera via per al projecte urbà? Potser posant seriosament en qüestió la capacitat del projecte i la culpa innegable que té la representació gràfica en el procés del projecte urbà: estèrilment pla, malalt de grafisme, terroríficament clar, net i adreçador i afectat per l'obsessió de voler anticipar una imatge final. Manca un projecte urbà que parteixi de la idea de reparar més que de dissenyar; utilitzant un símil, és com dur primer les sabates al sabater (que no *dissenya* sabates) abans d'anar a la sabateria a comprar-ne unes de noves. Alguns organismes metropolitans tenen el Besòs al punt de mira: segur que aquestes fotografies els interessaran.

Cal confiar que se sabrà mantenir la seva bellesa i no se substituirà per la bellesa de la democràcia, que és benintencionada, previsible i molt sovint *vulgar*, i sembla estar feta reunint els desitjos i les peticions de tots, però és a la fi una bellesa normativa i digna, a la qual manca aquesta altra bellesa imperfecta fruit d'accions diverses i de resistència a desaparèixer.